

Sygn. akt I ACa 89/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Ewa Jastrzębska
Sędziowie :	SA Joanna Naczyńska SO del. Joanna Głogowska (spr.)
Protokolant :	Agnieszka Szymocha

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2020 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko Skarbowi Państwa-Dyrektorowi Okręgowej Służby Więziennej
w (...)

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 7 listopada 2019 r., sygn. akt II C 748/17

- 1) oddala apelację;
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego;
- 3) przyznaje adwokatowi A. L. (1) od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) 147,60 (sto czterdzieści siedem i 60/100) złotych, w tym 27,60 (dwadzieścia siedem i 60/100) złotych podatku od towarów i usług, z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Joanna Naczyńska	SSA Ewa Jastrzębska	SSO del. Joanna Głogowska
----------------------	---------------------	---------------------------

UZASADNIENIE

Powód A. B. wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanego przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w W., na podstawie art. 23 i 24 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c. i w zw. z naruszeniem art. 3 EKPCiPW oraz art. 77 ust. 1 KRP, wobec bezprawnego naruszenia dóbr osobistych w postaci czci, godności osobistej, poczucia własnej wartości, zdrowia, prawa do humanitarnego traktowania, prawa do bycia pozbawionym wolności w warunkach gwarantujących poszanowanie godności, prawa do intymności, prawa do prywatności oraz zdrowia, wnosząc o zobowiązanie pozwanego do przeproszenia powoda za dokonane już naruszenia dóbr osobistych, których skutków nie da się usunąć poprzez zamieszczenie na koszt pozwanego w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku na stronie internetowej Lex N. (...) w dziale „Ogłoszenia i komunikaty”, czcionką Verdana, rozmiar „smali” z pojedynczą interlinią tekstu: „Wyrażam ubolewanie, że Centralny Zarząd Służby Więziennej dopuścił do naruszenia dóbr osobistych Pana A. B. poprzez umieszczenie go w jednostkach penitencjarnych nie spełniających standardów cywilizowanego państwa i za wszystkie wyrządzone Panu A. B. szkody niematerialne szczerze przepraszam”, dostępnego na stronie przez 30 dni; a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty w wysokości 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie kwoty 5.000 zł. na cel społeczny: na rzecz Fundacji (...), Organizacji (...), KRS (...). Nadto powód wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych w całości na podstawie art.102 ustawy z dn. 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398), gdyż nie jest on w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie, jak również zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska wskazał w jakich jednostkach penitencjarnych odbywał karę pozbawienia wolności od dnia 2 lutego 2006 roku, jak również że w jego ocenie warunki panujące w tych jednostkach naruszały jego dobra osobiste. Pismem z dnia 26 stycznia 2017 r. powód oświadczył, że cofa pozew wobec Zakładu Karnego w K. i Zakładu Karnego w W., precyzując, że w przypadku roszczenia o zadośćuczynienie za doznane krzywdy domaga się go w wysokości 25.000 zł za pobyt od Zakładzie Karnym w R., 25.000 zł Zakładzie Karnym w C., 25.000 zł Zakładzie Karnym w J., 25.000 zł za pobyt w Areszcie Śledczym w S..

Pozwany Skarb Państwa za którego za którego czynności procesowe wykonywał Dyrektor Generalny Służby Więziennej w (...) w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu przedstawił przyczyny dla których zajął takie stanowisko w sprawie. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powoda za okres przed datą 20 grudnia 2013 r., zgodnie z treścią art. 442 (1) §1 k.c. Poza tym zaprzeczył wszystkim nieudowodnionym twierdzeniom pozwu, kwestionując powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2019 roku Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo, nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu, oraz przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w (...) na rzecz adwokata A. L. (1) kwotę 3600 zł wraz z należnym podatkiem VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Wyrok ten zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

Powód przebywał w Zakładzie Karnym w J. w okresie od 27 maja 2013 r. do 30 września 2013 r.

W okresie osadzenia powoda w ZK w J. cele, w których przebywał powód spełniały normę 3 m² na jednego osadzonego. Zjawisko przeludnienia jednostki ostatni raz wystąpiło w tym Zakładzie w 2010 r.

Powód w okresie osadzenia ww. jednostce miał zapewnione dobre warunki bytowe. Zakład Karny w J. jest jednostką typu półotwartego.

Umywalnie i toalety są umieszczone w osobnych pomieszczeniach, poza celami mieszkalnymi. Toalety są usytuowane w osobnych kabinach, zamykanych drzwiami. Taka ich konstrukcja zapewnia intymność.

Powód korzystał z kąpeli w łaźni centralnej przynajmniej 1 raz w tygodniu. Łaźnia posiada 20 stanowisk kąpielowych, zapewnione są odpowiednie warunki do kąpeli-śluza poprzedzająca wejście do przebieralni, szczelne drzwi, nawiew ciepłego powietrza z nagrzewnicy.

Wszystkie cele ww. jednostce, a więc również te, w których przebywał powód są wyposażone w otwierane okna dające możliwość wietrzenia cel. Wszystkie cele są wyposażone w kratki wentylacyjne, zapewniające prawidłową grawitację powietrza, poddawane corocznym przeglądom kominiarskim.

W celach mieszkalnych działa oświetlenie jarzeniowe odpowiednie do czytania. Do wszystkich cel dociera światło dzienne poprzez niczym nie zasłonięte okna.

Powód otrzymywał środki czystości do utrzymania czystości w celi, jak i środki do utrzymania higieny osobistej raz w miesiącu.

Skazani w ZK w J. mają swobodny dostęp do pomieszczeń sanitarnych-umywalni i toalet.

Zakład Karny w J. położony jest na terenie występowania szkód górniczych. Z uwagi na ciągłość eksploatacji górniczej na terenie jednostki występują uszkodzenia budynków. Obiekty te znajdują się pod ciągłym nadzorem rzeczoznawcy budowlanego, który określa potrzeby remontowo-naprawcze oraz sposób naprawy uszkodzeń bądź zabezpieczeń budynków. Powód w okresie pobytu ww. jednostce zakwaterowany był w pawilonie A, w którym występowały szkody. Jednakże stan obiektu w żaden sposób nie zagrażał bezpieczeństwu jego użytkowników, co potwierdzają okresowe przeglądy stanu budynków.

Powód otrzymywał 3 posiłki dziennie, w tym co najmniej jeden gorący. Wydawane posiłki były urozmaicone, spełniały normy ilościowe, kaloryczne i jakościowe, zgodnie z przepisami. Posiłki przygotowywane są ze świeżych produktów, dostarczanych na bieżąco. Jadalnia jest wspólna, poza godzinami wydawania posiłku osadzeni mają do dyspozycji odpowiedni sprzęt który pozwala na podgrzanie posiłku lub zrobienie napoju, za zgodą dyrektora mogą również skorzystać z własnego sprzętu RTV. Skazanym przysługuje prawo zgłaszania uwag dotyczących ilości bądź jakości posiłków w czasie ich pobierania. Powód takich uwag nie zgłaszał.

Lekarz jest w ośrodku jest codziennie, specjaliści są wzywani według potrzeby. Mają specjalne dyżury, a kiedy jest potrzeba nagłej interwencji, wówczas wiezie się osadzonego poza ośrodek.

Powód przebywał w Zakładzie Karnym w S. w okresach od 27.02.1986 do 04.03.1998 r., a następnie od 30.09.2013 do 21.01.2014 r.

Powód w okresie od 11.12.2013 r. przebywał na oddziale III w celi nr 25 o powierzchni 24,41 m², przeznaczonej dla 8 osób, powierzchnia przypadająca na jednego osadzonego wynosiła 3,05 m². A więc zapewniona była norma powierzchni mieszkalnej (...) m² na jednego osadzonego przewidziana przepisem art. 110 par. 1 kkw.

Cela wyposażona była w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy zapewniający powodowi osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania. Urządzenia sanitarne usytuowane były w sposób zapewniający ich niekrępujące użytkowanie.

W każdej celi znajduje się jedno lub dwa okna, zapewniające wietrzenie pomieszczeń. Oświetlenie w celach jest świetlówkowe o dobrych do czytania parametrach.

Posiłki w AŚ w S., przed wydaniem, były kontrolowane przez wyznaczonych pracowników służby zdrowia. Ponadto pion służby żywnościowej w ww. jednostce jest kilkakrotnie w ciągu roku kontrolowany przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w S.. Kontrole nie wykazywały nieprawidłowości. Posiłki wydawane osadzonym posiadają wymaganą temperaturę, kaloryczność i ilość. Na druku jadłospisu każdorazowo podawana jest gramatura, która może być sprawdzona na życzenie osadzonego.

Cele, w których przebywał powód wyposażone były w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, taki jak: osobne łóżko do spania dla każdego osadzonego, stół m.in. do spożywania posiłków, taborety, szafki, półki, lustro, półkę pod telewizor, miski. Cele mieszkalne wyposażone są w urządzenia sanitarne takie jak: muszla wc i umywalka, środki do utrzymywania czystości w celach. Wydawana powodowi bielizna pościelowa, ręczniki, koce i materace były w dobrym stanie. Wymiana bielizny pościelowej odbywa się co 2 tygodnie, zaś ręczników co tydzień. Natomiast koce i materace po zużyciu są wymieniane na nowe.

Kąpiki sanitarne oddzielone były od reszty celi mieszkalnej murkiem do sufitu i wyposażone w drzwi zapewniające powodowi intymność w korzystaniu.

Wszystkie cele mieszkalne, w których przebywał powód posiadały wydzielony węzeł sanitarny, właściwą wentylację, z dostępem do bieżącej wody. Powód miał prawo do korzystania z gorących kąpieli 1 raz w tygodniu. Osadzeni, posiadają w celach czajniki elektryczne do podgrzewania wody.

Powód w okresie pobytu ww. Areszcie otrzymywał środki higieny osobistej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, tj. mydło toaletowe, krem do golenia, nożyk do golenia, proszek do prania, pastę do zębów, papier toaletowy.

W Areszcie Śledczym w S. w 1998 r. przeprowadzono wymianę instalacji CO, która w okresie zimowym zapewnia utrzymanie w celach mieszkalnych temp. 20 st. C i więcej.

Powód w okresie osadzenia ww. jednostkach mógł korzystać z zajęć kulturalno- oświatowych takich jak dostęp do biblioteki, prasy, gier planszowych. Na terenie zakładu można było skorzystać z tenisa, siatkówki, siłowni.

Opieka medyczna w zakładzie jest opieką stałą, kiedy jest potrzeba zaciągnięcia pomocy lekarza specjalisty skazany jest do niego kierowany i pomoc jest niezwłoczna.

Powód w okresie osadzenia w AŚ w S. traktowany był w sposób humanitarny i z poszanowaniem godności. Zapewniano mu bezpieczeństwo przed napiętnowaniem przez współosadzonych, w związku z typem przestępstwa jakiego się dopuścił. Powodem przeniesienia powoda z zakładu półotwartego do zamkniętego była okoliczność, że w momencie kiedy osadzeni dowiedzieli się o charakterze przestępstw popełnionych przez powoda, w nocy zaczęły się okrzyki pod adresem powoda, były też kierowane do niego groźby bezprawne.

Powód przebywał na Oddziale Terapeutycznym dla osób uzależnionych od środków odurzających i psychotropowych celem przeprowadzenia terapii uzależnień Powód przebywał w Zakładzie Karnym w R. od 21.01.2014 r. do 24.09.2014 r. W okresie osadzenia powoda w ZK R. nie występowało zjawisko przeludnienia cel. Powód zgodnie z przepisem art. 110 Kkw miał zapewnioną norę powierzchni mieszkalnej (...) m kw na osobę. Większość cel w ZK w R., to cele dwuosobowe i powierzchnia wynosi ok. 8 metrów kwadratowych.

Cele wyposażone były w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, taki jak: osobne łóżko do spania dla każdego osadzonego, stół m.in. do spożywania posiłków, taborety, szafki, półki, lustro, półkę pod telewizor, miski. Cele mieszkalne wyposażone są w urządzenia sanitarne takie jak: muszla wc i umywalka, środki do utrzymywania czystości w celach.

W karnych typu zamkniętego sanitariaty usytuowane są wewnątrz cel mieszkalnych. Kąciok sanitarne w większości cel mieszkalnych zabudowane są do wysokości 1,2 m i mają powierzchnię 1,4x0,9 m.

Cele mieszkalne posiadają dostęp do światła dziennego, standardowo cele wyposażone są w oświetlenie jarzeniowe, które spełnia wymagania dotyczące natężenia oświetlenia oraz w oświetlenie żarowe. Natężenie oświetlenia w celi mieszkalnych było przedmiotem pomiarów prowadzonych w 2012 r. i było zgodne obowiązującymi normami w tym zakresie. Okna można otworzyć.

Do utrzymania czystości w celi powód otrzymywał niezbędne środki czystości.

Wszystkie cele w ZK w R. wyposażone są w centralne ogrzewanie. Temperaturę grzania reguluje automatyczny regulator w zależności od temperatury na zewnątrz. Instalacja c.o. w ZK R. pracuje prawidłowo. Ewentualne usterki usuwane są na bieżąco.

Powód miał zapewnioną ciepłą kąpiel dwa razy w tygodniu oraz codzienny dostęp do zimnej wody.

Posiłki przed wydaniem na oddział są kontrolowane pod względem zgodności z jadłospisem i walorów smakowych. W dietach cukrzycowych były podawane ziemniaki, buraki, marchewka i jest to zgodne z dietą cukrzycową. Był też podawany nabiał.

W ZK R. wdrożony jest i realizowany system (...) związany z pełnym monitoringiem procesu technologicznego wytwarzanej żywności, jak i dostaw artykułów spożywczych, wyrobów mięsnych oraz warzyw.

Wszystkie cele w ZK R. wyposażone są w sprawne okna oraz kratki wentylacyjne zapewniające wymianę powietrza w celach. Kontroli sprawności wentylacji w celach dokonuje corocznie uprawniony mistrz kominiarski.

Cele mieszkalne są okresowo odnawiane, a w przypadku znacznego zabrudzenia cel przez osadzonych następuje malowanie poza wyznaczonymi terminami.

Podłogi w większości cel są wykonane z drewna, natomiast w kąciokach sanitarnych podłoga jest zmywalna, wykonana z lastryko lub płytek podłogowych. Podczas remontów są usuwane drobne uszkodzenia parkietu, a w przypadku większych uszkodzeń posadzka jest w całości wymieniana na płytki typu gres.

W ZK w R. powód miał zapewnioną opiekę lekarską oraz odpowiednie leczenie. Powód przybył do ZK w R. w dniu 21.01.2014 r. z Aresztu Śledczego w S. bez zaleceń w zakresie leczenia farmakologicznego. Na prośbę powoda skierowany został do lekarza dermatologa. W dniu 11.02.2014 r. powód konsultowany był przez lekarza dermatologa, który stwierdził łuszczycę. Lekarz zalecił stosowne leczenie. W dniu 11.03.2014 r. powód był ponownie konsultowany przez lekarza dermatologa.

W trakcie pobytu w ZK w R. powód zgłaszał bóle kręgosłupa i problemy z chodzeniem. U powoda wykonano badanie rezonansu magnetycznego (MR) odcinka L/S kręgosłupa. Zalecono stosowne leczenie przeciwbólowe. Powód nie składał żadnych skarg na warunki bytowe panujące w ZK R.. W 2015 r. złożył skargę ale dotyczyła ona braku pracy. Skarga uznana została za bezzasadną. W 2014 r. powód złożył 2 skargi dotyczące opieki medycznej, obie zostały uznane za bezzasadne.

W okresie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w R., w dniach 8 i 21 października 2015 r. miała miejsce wizytacja Sędziego Penitencjarnego Sądu Okręgowego w Gliwicach. Sędzia dokonywał oględzin pomieszczeń Zakładu, w szczególności cel mieszkalnych oraz przeprowadzał rozmowy z osadzonymi, którzy wyrażali chęć takiej rozmowy. Powód takiej chęci nie zgłosił. W Zakładzie Karnym w C. powód przebywał w okresie od 05.11.2014 r. do 17.09.2015 r.

Powód w trakcie całego pobytu ww. Zakładzie miał zapewnioną normę powierzchni mieszkalnej (...) m² na jednego osadzonego, a czasami większą np. 3,62 m², 4,38 m². Powód był w ZK w C. zakwaterowany w celach mieszkalnych

zgodnie z obowiązującymi kryteriami osadzania skazanych, wynikającymi z art. 110 par. 4 kkw tj. zgodnie z decyzją klasyfikacyjną zapewniającą ład i porządek w zakładzie karnym.

W Zakładzie Karnym w C. w dniu 30.12.2014 r. miała miejsce wizytacja Sędziego Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej, zakończona sprzedażeniem Protokołu z wizytacji, z treści którego wynika, że w 2014 roku w ZK w C. wyeliminowano zjawisko przeludnienia a działania administracji Zakładu oceniono pozytywnie, w tym działania służby zdrowia. Sędzia Wizytator cenił, że w ZK w C. na uwagę zasługuje w szczególności rozwinięta forma pracy penitencjarnej z osadzonymi oraz przestrzegane są prawa osadzonych. Powód, jak i inni osadzeni, miał możliwość zgłosić swoje zastrzeżenia w podczas wizytacji Sędziego, przeprowadzić rozmowę, ale takich chęci nie zgłaszał. Powód w trakcie pobytów ww. jednostce miał zapewnioną należytą opiekę medyczną, w szczególności dermatologiczną. Podejmowane działania medyczne dostosowane były do bieżącego stanu zdrowia oraz zgłaszanych objawów chorobowych. Zalewanie leków tuż przed podaniem odbywało się na wyraźne polecenie lekarza. Podawanie zalecanych powodowi leków w powyższy sposób nie zmieniało ani ich dawki leczniczej, ani sposobu działania farmaceutyku. Na terenie Zakładu Karnego w C. funkcjonuje opieka medyczna – pracuje lekarz internista, są także specjaliści stomatolog, dermatolog, chirurg, psychiatra, kiedy zaś zachodzi konieczność innego leczenia osadzony jest dowożony do odpowiedniej placówki służby zdrowia. Powód w okresie osadzenia w ZK w C. miał zapewnione odpowiednie warunki sanitarne i higieniczne, gwarantujące prywatność i intymność. Wszystkie cele, w tym te, w których przebywał powód, posiadały wydzielone, odrębne pomieszczenia sanitarne, zamykane drzwiami wewnętrznymi pełnymi. Pomieszczenie to wyposażone było m.in. w kompaktową muszlę klozetową, szczotkę klozetową, umywalkę, lustro, wieszaki, półkę na przybory toaletowe, miednice plastikowe.

Powód miał zapewniony dostęp do bieżącej wody, powód korzystał dwukrotnie w tygodniu z ciepłej kąpieli w łaźni.

W celach zapewniona była odpowiednia grawitacja powietrza poprzez kratki wentylacyjne. Przewody kominowe poddawane były dwukrotnie w ciągu roku kontroli przez uprawnioną firmę kominiarską. Wietrzenie cel odbywało się poprzez uchylne otwieranie okien, do cel docierało naturalne oświetlenie. W każdej celi zapewnione było oświetlenie światłem naturalnym poprzez okna, jak i sztucznym.

Cele, w których przebywał powód, wyposażone były w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, stoły, taborety, półki, oddzielne dla każdego osadzonego łóżko do spania.

Powód w czasie pobytu w ZK w C. miał możliwość spędzania odpowiedniej ilości czasu także poza celą. Powód, co potwierdza również Protokół z wizytacji Sędziego Penitencjarnego, mógł korzystać z proponowanej przez Zakład oferty zajęć kulturalno- oświatowych, świetlicowych i sportowych (korzystanie z tenisa stołowego, piłkarzyków stołowych, gier stolikowych, uczestnictwo w programach edukacyjnych, biblioteki, czytaniu prasy, itp.).

W jednostce nie było problemu zarobaczenia. Część penitencjarna zakładu była remontowana. Remont zakończył się w 2007r. W ramach tego remontu były wymienione okładziny ścienne, podłogowe, wymieniono i instalacje, stolarka okienna i drzwiowa. Corocznie po remoncie kilkanaście cel jest poddawane remontowi bieżącemu, nadto usuwa się usterki i awarie.

Wobec powoda nie stosowano przejawów dyskryminowania czy szykanowania go przez funkcjonariuszy służby więziennej. Było zdarzenie, że powód przebywał w celi monitorowanej przez jeden dzień, a to ze względu na charakter przestępstwa za popełnienie którego karę odbywał. Chcąc zapewnić osadzonemu bezpieczeństwo, nie mając odpowiedniej mniejszej celi umieszczono osadzonego na jeden dzień w celi dwuosobowej. Powodowi odmówiono zatrudnienia ze względu na jego bezpieczeństwo bowiem wtedy miałby kontakt z większą liczbą osadzonych zaś charakter czynu który popełnił mógłby spowodować agresję wobec niego. Niezależnie od tego w tym okresie czasu nie było wolnych miejsc w radiowęźle gdzie powód miał pracować. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji dał wiar zeznaniom świadków S. A., K. C., P. T., J. W., A. K. – pracowników służby więziennej, których to zeznania były spójne i obiektywne. Na ich podstawie Sąd ustalił warunki, w jakich powód przebywał w jednostkach penitencjarnych. Świadkowi B. K. – funkcjonariuszowi służby więziennej osoba powoda nie była znana.

Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda, co do tego że warunki w których przebywał były niewłaściwe. Dokonany przez niego opis warunków w jednostkach penitencjarnych był subiektywny. W ocenie Sądu powód wyolbrzymiał fakty, starał się przedstawić warunki w zakładach w niekorzystniejszym świetle niżeli panujące w rzeczywistości. Jego zeznania pozostawały w sprzeczności z pozostałym, zgromadzonym materiałem dowodowym.

Zeznania świadka A. P. także nie posłużyły w ustaleniu stanu faktycznego sprawy, gdyż w ocenie Sądu nie były obiektywne i pozostawały w sprzeczności z wiarygodnym materiałem dowodowym w postaci dokumentacji oraz wiarygodnymi w całości z obiektywnymi zeznaniami świadków, zawnioskowanych przez pozwanego.

Zeznania świadka A. L. (2) nie pomogły w ustaleniu stanu faktycznego, gdyż były ogólnikowe i świadek nie przedstawił warunków panujących w Areszcie Śledczym w S. w sposób szczegółowy. W tak ustalonym stanie faktycznym z powołaniem na treść art. 24, 448 i 417 kodeksu cywilnego sąd I instancji wskazał, że powództwo nie było zasadne w całości. Sąd ten podał, iż roszczenie powoda związane z całym jego pobytem w Zakładzie Karnym w J. w okresie od dnia 27 maja 2013 r. do dnia 30 września 2013 r. uległo przedawnieniu a odnośnie pobytu w Areszcie Śledczym w S., w którym to powód przebywał od dnia 30 września 2013 r. do dnia 21 stycznia 2014 r., roszczenie przedawniło się za okres do dnia 19 grudnia 2013 r. Oceniając natomiast pozostały okres pobytu powoda w jednostkach penitencjarnych sąd I instancji, iż warunki w których powód odbywał karę pozbawienia wolności były zgodne z obowiązującymi przepisami nie powodowały naruszenia jego dóbr osobistych konsekwencją czego było oddalenie powództwa.

Apelację od wyroku z dnia 7 listopada 2019 roku wniósł powód zaskarżając go w części, tj. pkt 1 oddalającym powództwo.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono :

-naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i w konsekwencji błędne przyjęcie, iż powód nie wykazał, by warunki, panujące w ZK w J., AŚ w S., ZK w R. oraz ZK w C. były niewłaściwe w stopniu prowadzącym do odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności w warunkach naruszających jego dobra osobiste, podczas gdy z zeznań powoda, świadków oraz reszty materiału dowodowego wynika, iż podczas pobytu powoda w ww. jednostkach penitencjarnych naruszone zostały jego dobra osobiste, w tym zdrowie, godność, prawo do prywatności, intymności i poczucia bezpieczeństwa;

-naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie:

a) za niewiarygodne zeznań powoda za nieobiektywne, wyolbrzymiające fakty oraz niezgodne z materiałem dowodowym, podczas gdy zeznania stanowią szczerze, prawdziwe i szczegółowe przedstawienie przeżyć powoda z czasu pobytu w jednostkach penitencjarnych, warunków w nich panujących i znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym sprawy;

b) zeznań świadka A. L. (2) za ogólnikowe i jako takie nie nadające się do poczynienia na ich podstawie ustaleń faktycznych w sprawie, podczas gdy świadek ten w sposób szczerzy i zgodny z pozostałym w sprawie materiałem dowodowym opisał warunki panujące w AŚ w S., dotyczące odbywającego się w zakładzie karnym remontu oraz różnic w standardzie poszczególnych cel, które to okoliczności były istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy;

c) zeznań świadka A. P. za nieobiektywne i jako takie nie nadające się do poczynienia na ich podstawie ustaleń faktycznych w sprawie, podczas gdy świadek w sposób szczerzy, szczegółowy oraz zgodny ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym opisał warunki panujące w ZK w R., dotyczące warunków bytowych i sanitarnych panujących w celach, wyżywienia, zakwaterowania powoda w celi wraz z osobą palącą.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 60.000,00 złotych zadośćuczynienia;

2. obciążenie pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego;
3. zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu powoda kosztów nieopłaconej w żadnej części pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym udzielonej z urzędu wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :apelacja powoda była nieuzasadniona.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i jako prawidłowe, przyjmuje je za własne. Sąd ten dokonał wszechstronnej analizy całego zebranego w sprawie materiału dowodowego w niczym nie przekraczając granic jego swobodnej oceny, jak też nie naruszył zasad logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego. Powód zarzucając w apelacji dokonanie przez sąd błędnej oceny dowodów, a więc w istocie naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., nie wykazał uchybienia podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (tak SN w wyroku z dnia 16 grudnia 2005 r. IIICSK 314/05,LEXnr 172176). Inne uzasadnienie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie jest adekwatne do treści tego przepisu. Norma art. 233§1 k.p.c. której to Sąd I instancji miał uchybić, reguluje ocenę dowodów pod kątem ich wiarygodności i mocy dowodowej. Na jej naruszenie skutecznie można się powołać tylko wtedy gdy przy dokonywaniu oceny dowodów sąd orzekający przekroczy granice ustawowo mu zagwarantowanej swobody poprzez uchybienie zasadom logiki i doświadczenia życiowego skarżący tymczasem nie wskazuje nawet na czym uchybienie tym zasadom miałoby polegać ograniczając się do kwestionowania poczynionych w sprawie ustaleń i do zaprezentowania własnej wersji wydarzeń. Taki sposób konstruowania zarzutu obraży art. 233§ 1 k.p.c. nie może odnieść pożądanego przez skarżącego skutku i w istocie zwalnia Sąd Apelacyjny od obowiązku skontrolowania przeprowadzonej w I instancji oceny dowodów. Dla porządku zatem jedynie warto wskazać ,że ocena ta w wyniku której Sad odmówił wiarygodności zeznaniom powoda, zasadom logiki i doświadczenia życiowego w niczym nie uchybia i została przez ten sąd należycie umotywowana..

Nie sposób również czynić zarzutu Sądowi orzekającemu w kwestii dokonanej oceny zeznań świadka A. P., które Sąd słusznie uznał za nieobiektywne i pozostające w sprzeczności z wiarygodnymi w całości dowodami z dokumentów i zeznań świadków zawnioskowanych przez stronę pozwaną. W szczególności wymaga tutaj podkreślenia, iż zgodnie z notatką służbową kpt. Ł. B. z dnia 19 lutego 2018 r., zatwierdzoną przez Dyrektora Okręgowego i stanowiącą dowód w sprawie, świadek A. P. przebywał z powodem w Zakładzie Karnym w R., wspólnie w jednej celi nr 332 mieszczącej się w oddziale 8 pawilonu C tylko 22 dni tj. od dnia 03 września 2014 r. do dnia 24 września 2014 r. W okresie tym zarówno powód jak i świadek, według danych zarejestrowanych w Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności (...). (...), deklarowali się jako osoby używające wyrobów tytoniowych (pałacy) a zatem ich rozmieszczenie przez administrację Zakładu Karnego w R., wspólnie w jednej celi przeznaczonej dla osób palących było zgodne z prawem. Co istotne, powód w żaden sposób nie podważył tego dowodu z dokumentu. Nie ustalono także żadnych okoliczności, które mogłyby budzić wątpliwości, co do jego treści. W świetle powyższego, ocena zeznań świadka A. P., które Sąd I instancji uznał za niewiarygodne, zasługuje na pełną akceptację.

Prawidłowa i celna jest również ocena zeznań świadka A. L. (2), które słusznie zdaniem Sądu nie mogły stanowić podstawy ustaleń faktycznych w sprawie, ze względu na ich ogólnikowy charakter. Świadek ten nie przedstawił szczegółowych informacji na temat warunków panujących w Areszcie Śledczym w S.

Na tle tak ustalonego przez Sąd Okręgowy zaakceptowanego przez Sąd Apelacyjny stanu faktycznego sąd I instancji prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego. Konsekwencją niewykazania przez powoda naruszenia jego dóbr osobistych, stać się musiało oddalenie powództwa, co Sąd Okręgowy słusznie uczynił.

Mając na uwadze powyższe z mocy art. 385 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1 wyroku . Powód był reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu i przegrał postępowanie apelacyjne. Należne temu pełnomocnikowi zgodnie z treścią §14pkt.2 i §16 pkt.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu należało przyznać od Skarbu Państwa.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z treścią art. 102 k.p.c.

Przepis ten daje sądowi możliwość, ale tylko w wypadkach szczególnie uzasadnionych odstąpienia od obciążania w części lub całości strony przegrywającej kosztami postępowania. Jest to wyjątek od ogólnie obowiązującej zasady wyrażonej w art. 98 k.p.c. i jako taki nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Ustawodawca nie wymienia nawet w sposób przykładowy przesłanej które powinny wystąpić aby zastosować zasadę wynikającą z powyższego uregulowania. Pozostawiając ocenę suwerennej ale jednak nie dowolnej decyzji sądu rozstrzygającego indywidualną sprawę. Do kręgu wypadków szczególnie uzasadnionych zaliczane są zarówno okoliczności związane z przebiegiem samego procesu jak i leżące na zewnątrz. Uwzględnić więc należy nie tylko trudną sytuację materialną i rodzinną strony, ale także sytuację wynikającą z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu i jego znaczenia dla strony. Całokształt zaś okoliczności które mogą uzasadniać zastosowanie wyjątku określonego w art. 102 k.p.c. ostatecznie powinny być ocenione przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego. Powód jest osobą ubogą, jego subiektywne przekonanie o słuszności wniesionego powództwa, a obecnie apelacji uzasadniają zastosowanie w/w przepisu.

Sędzia SA Joanna Naczyńska Sędzia SA (...) Sędzia SO del. Joanna Głogowska